

Міністерство освіти і науки України
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Сумський державний університет
Тираспольський державний університет імені Т. Г. Шевченка (Молдова)

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 16–17 квітня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

СТРАТЕГІЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ШКОЛАХ МИСТЕЦТВ

Омельчук О. В., к.пед.н., доц.
*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова
omelchuk.58@mail.ru*

Одним з нових аспектів розвитку цивілізації є створення здорового суспільства, де культивується культ здоров'я, основою його є здоровий спосіб життя. З'явилася необхідність створення конструктивної теорії освіти, спрямованого на поліпшення здоров'я нації. Процес модернізації професійної підготовки фахівців в галузі фізичної культури вписується в загальну стратегію освітньої політики України на сучасному етапі, де одним із основних завдань є досягнення сучасної якості освіти, його відповідності актуальним і перспективним потребам особистості і суспільства. Культура здоров'я у системі освіти передбачає отримання знань про збереження та зміцнення здоров'я, здійснення комплексу заходів на індивідуальному рівні, спрямованих на його кількісний вимір і поліпшення функціонального стану організму.

В умовах модернізації сучасної освіти виникла потреба у вихованні культури здоров'я у учнівської молоді всіх вікових груп. Значна роль у формуванні культури здоров'я приділяється фізичному вихованню. А місцем формування здоров'я дитини та вихованням свідомого, відповідального ставлення до збереження та зміцнення здоров'я є не сім'я, не медичні установи, а система освіти. Сучасні школярі потребують створення умов, що забезпечують відновлення, збереження і розвиток їх здоров'я, сприяють інтелектуальному та творчому зростанню. Такі умови можуть бути створені, насамперед, в школі, забезпечуючи індивідуальний підхід, використовуючи здоров'язберігаючих і здоров'ястворюючих

технологій навчання. Здоров'язбережувальне середовище школи надає кожному учню можливість (самостійного або у взаємодії з учителем) зберігати і моделювати своє здоров'я.

Збереження здоров'я учнів можна назвати пріоритетним напрямком сучасної української школи, оскільки лише здорова молодь в змозі належним чином засвоювати отримані знання і в майбутньому займатися обраною професією.

В Україні останнім часом визначилась негативна тенденція до погіршення фізичного, психічного і морального здоров'я підростаючого покоління у зв'язку зі зниженням фізичних навантажень, які задовольняють біологічну потребу дітей у рухах та недотриманням елементарного рухового режиму, переважною комп'ютеризацією навчання так як електронне навчання готує школярів до майбутнього життя, де практично всі послуги будуть електронними, а професійна діяльність просто неможлива без Інтернету, комп'ютерів і мереж соціальних і професійних співтовариств. Сучасну учнівську молодь не обійшов і синдром фаббінгу, 90 % підлітків воліють контактувати за допомогою текстових повідомлень, ніж спілкуватися обличчям до обличчя. Все це призводить до стомлюваності або втоми, до якої призводить надмірна кількість оброблюваної інформації і часто супроводжується такими симптоми, як болі в животі, втрата зору, труднощі зосередиться і переживання. За останні роки зростає кількість школярів з послабленим здоров'ям, що відносяться до спеціальної медичної групи.

Дослідження стану здоров'я учнівської молоді Державної художньої середньої школи імені Т.Г. Шевченка виявило різні види порушення статури у приблизно 70% учнів, (патологія кістково-м'язової системи – ураження хребта, що виявлено в 45,7% учнів, у вигляді порушення постави та сколіозу I–II ступенів (відповідно 34,4 і 11,3%); патологія склепіння стопи зафіксовано у 24,3 % дітей, відхилення від норми у серцево-судинній системі – у 35-40% , неврози – у 25%, вегетативних дисфункцій – у 40%. Алергічні захворювання відзначаються у медичних картках у 10,6 % учнів (атопічний дерматит,

бронхіальна астма). Моніторинг медичних карт дав можливість виявити дітей різних груп здоров'я. З'ясовано, що до I групи (до умовно здорових дітей), відноситься лише 10% учнів; до II групи здоров'я віднесено 66,3 % дітей, які мають різноманітні функціональні відхилення в стані здоров'я, III групу становлять 23,7 % дітей, які мають хронічні та органічні захворювання. Також нами з'ясовано, що у 80% учнів, які відстають у навчанні, основною причиною цього є погіршення стану здоров'я, слабкий фізичний розвиток, зниження імунітету до захворювань. Стан здоров'я дітей та молоді викликає занепокоєння не тільки батьків, а і вчителів, медиків та психологів, так як саме в шкільні роки складається індивідуальний характер, відбувається формування особистості, суспільної позиції і психології людини [1]. Ось чому удосконалення системи підготовки педагогів фізичної культури набуває особливо актуальне значення.

З позицій сьогодення, роль вчителя фізичної культури різко зростає і це зобов'язує визначити пріоритети професійної освіти. Навчити школярів берегти і зміцнювати своє здоров'я - найважливіша функція вчителя фізичної культури. Сучасні наукові дослідження впливу на здоров'я учнів говорять про те, що засоби фізичної культури і спорт сьогодні один з найперспективніших напрямів, який ефективно і кардинально вирішує питання поліпшення здоров'я. Можливість фізичної культури та різних видів спорту на зміцнення здоров'я, корекції статури і постави, підвищення загальної працездатності, психічної стійкості, нарешті в самоствердженні дуже великі [2].

З початком нового тисячоліття світ вступив у нову епоху - Епоху знань. Настільки висока оцінка, ролі знань і освіченості, підтримана всіма розвиненими державами, свідчить про перегляд традиційних, часом канонізованих, уявлень про навчання. Саме це вимагає постійної інтенсифікації навчального процесу у вищих освітніх навчальних закладах, що здійснюється за рахунок ускладнення програмного матеріалу, розширення обсягу інформації, збільшення

дисциплін інваріативної та варіативної складової, а також перерозподілом часу на навчальну діяльність шляхом зростання кількості годин позааудиторної підготовки.

Стратегія системи підготовки майбутніх учителів фізичної культури до створення здоров'язбережувального середовища у школах мистецтв є створення особистісно розвивального середовища, створення умов для цілеспрямованого формування науково-педагогічного світогляду майбутнього вчителя фізичної культури, створення цілісної багаторівневої системи підготовки вчителя фізичної культури, заснованої на нових ідеях сучасної освіти на основі компетентнісного підходу, який закладає сучасні вимоги до вчителя фізичного виховання і відповідають сучасним типам шкіл і запитам учнів на освіту.

Особливої уваги заслуговують загальноосвітні школи допрофесійної підготовки – мережа початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (музичні, хореографічні, художні, хоріві, тощо).

Одним з стратегічних напрямків підготовка майбутнього вчителя фізичної культури бачиться нами в підготовці їх до створення цільової програми «Здоров'язбережувальне освітнє середовище в середніх спеціалізованих школах мистецтв». Програма дозволить досягти збільшення числа майбутніх учителів фізичної культури, здатних до створення здоров'язбережувального середовища у школах мистецтв.

Література:

1. A Lee, C Tsang, S Lee, and C To A comprehensive "Healthy Schools Programme" to promote school health: the Hong Kong experience in joining the efforts of health and education sectors J Epidemiol Community Health. 2003 Mar; 57(3): 174–177. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1732409/>
2. Czechowski M, Zukowska Z. Rocz Panstw Zakl Hig. [The competence of physical education teachers in the health education program]. 2010; 61(4) : 395–9. [Article in Polish].